

ČESKÝM DOBROVOLNICKÝM HELP-CAMPEM V THUŠSKU
PROŠLO PŘES STO ZAPÁLENÝCH DŘÍČŮ

ZNAČKAŘEM V GRUZÍNSKÝCH HORÁCH

Text: **Bela Braun** Foto: **Michal Malý**

Podle BBC byla cesta do Thušska vyhlášena jednou z nejnebezpečnějších na světě. Řidiči, kteří po této trase, plné strmých roklí, jezdí, jsou svérázní a heslem o zákazu alkoholu za volantem se rozhodně neřídí.

Posvátná místa nepřístupná ženám. Posvátná místa nepřístupná mužům. Jedna z nejnebezpečnějších silnic na světě. A především úchvatná příroda. To v sobě skrývá TUŠETIE NEBOLI THUŠSKO, nejzapadlejší místo Gruzie, hraničící na severu s Čečenskem a na východě s Dagestánem. Už sedmým rokem se do tohoto Bohem zapomenutého regionu sjíždějí dobrovolníci z Česka, aby pomohli místním. Co dělají? No přece značkují. V tom jsme, jak známo, my Češi přece nejlepší na světě!

Nevadilo by vám trávit dovolenou dobrovolnou prací v horách, kde lišky dávají dobrou noc, kde je ve dne neúprosné vedro a v noci zase zima jako na Sibíři a kde v noci člověku krásy občas rozboří stan? Pak je pro vás český dobrovolnický Help-camp v gruzínském Thušsku jak dělaný.

Help-camp už od roku 2010 pořádá Slavomír Horák, zcestovalý vědec z katedry ruských a východoevropských studií fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Jde o čtrnáctidenní dobrovolnický tábor, jehož účastníci si veškeré náklady hradí sami. Na oplátku mohou poznat místní obyvatele a strávit zdejší pobyt smysluplnou prací.

Na Help-camp se letos vypravil i sedmnáctiletý Michal Malý,

student pardubické chemické průmyslovky. „Chtěl jsem se poprvé v životě vydat na cestu do vzdálené končiny, zažít dobrodružství a poznat jinou kulturu. Původně jsem chtěl jet dál, ale rodiče mi to zatrhli. Pak jsem na cestovatelském webu Hedvábná stezka našel článek o Help-campu a hned mě zaujala fotografie tyčícího se hradu. Za pár vteřin mi bylo jasné, jak strávím prázdniny.“

Otevřená náruč Thušů
Oblast Thušska je mimořádně malebná.

Dominantou mnoha zdejších vesnic jsou obranné věže, sloužící Thušům po staletí jako úkryt před nájezdníky. Nejzachovalejší z nich je pevnost Keselo ve vesnici Omalo, ležící ve výšce 2000 metrů.

Romantiku střídá nebezpečí. Pracovní náplní českých dobrovolníků byla i oprava starých mostků přes strmé rokle.

Na obnově jejich věží se každoročně podílí parta českých dobrovolníků, kteří zde v minulých letech dokonce narazili na vzácné nálezy z doby bronzové. „Většinu času jsem strávil na hradě Keselo

NEJLEPŠÍ TURISTICKÉ ZNAČENÍ JE V ČESKU!

Systém turistického značení v České republice je považován za nejspolehlivější a nejpracovitější nejen v Evropě, ale i na světě. Česko má nejhustší síť turistického značení ze zemí Evropské unie: 488,6 km na 1000 km². První pěší turistická trasa Klubu českých turistů vznikla 11. května 1889, kdy „označovací družstvo“ spojilo červenou značkou Štěchovice a Svatojánské proudy. Značení provádějí již od počátků bezplatně dobrovolníci vyškolení a organizovaní v klubech turistů – značkaři. Více informací najdete na www.kct.cz.

při archeologických pracích. U nedaleké vesnice jsem zaznamenával GPS souřadnice významných míst a měřil čas, za jak dlouho ujdou určité úseky. Součástí mé práce bylo právě značení turistických tras,“ vypráví nadšeně Michal Malý.

Při pobytu v Thušsku člověka napadne, že je jen otázka času, kdy do lidsky vřelého, vstřícného, donedávna turisticky opomíjeného koutu Kavkazu zamíří cestovatelé z celého světa. „Zdejší zachovaná příroda a kulturní tradice si každopádně zaslouží systematickou péči a ochranu,“ říká Michael Hošek, koordinátor mezinárodní spolupráce Krkonošského národního parku a vedoucí projektu podporovaného v Thušsku Českou rozvojovou agenturou. Cílem projektu je mimo jiné připravit plán na označení páteřních turistických tras a opravy mostků přes prudké horské řeky. „Trasy, které původně doporučovala správa národního parku, v praxi často neexistují. Třeba kvůli tomu, že na nich není most. Stávalo se nám, že jsme po třech kilometrech přišli do údolí a zjistili, že zde cesta končí – před námi byla jen horská řeka

Gruzínci se v Thušsku rozhodli pro jiný než český systém. Značku kombinující švýcarský a německý model na snímku maluje Michal Malý.

se silným proudem. Takže hlavní úkol byl jasný: vyznačit základní trasy, zakreslit je do mapy a tu pak rozdávat turistům,“ dodává Michael Hošek. A právě tyto trasy pak v terénu dobrovolníci vyznačují.

Po počátečním obezřetném otukávání ze strany Thušů, kteří si nejdříve nebyli jisti, zda je pro ně plán připravovaný „cizinci“ přínosný, byli Češi ve zdejší komunitě nakonec přijati s otevřenou náručí. Velkou roli v tom sehrály aktivity České rozvojové agentury, jež mimo jiné vybavila ordinaci a sanitku místního lékaře. „Thušové byli milí a štedří. Bylo vidět, že si nás váží, Češi si za těch několik let vydobyli v Thušsku skvělou pověst profesionálů. Když jsme dokupovali zásoby a zmínili, že jsme Češi, paní prodavačka nám hned nabízela pivo se slevou,“ usmívá se Hradečák Michal Malý.

Proč jsem jen nechodil do skauta...

„Překvapivě nejnáročnější prací během help-campu pro mě bylo měření času mezi jednotlivými úseky,“ popisuje Michal Malý na mapování turistických tras. „Zprvu jsem si myslel, že půjde o příjemnou procházku, při které si vyčistím hlavu a prošlápnu nohy. To byl velký omyl! Proč jsem jenom nechodil do skauta a nenaučil se líp číst v mapě? Byl bych si tak aspoň jist, kam jdu!

Terén je tu navíc hodně náročný, a když už jsem se doplhočil do určeného cíle, musel jsem se ještě dostat stejnou cestou zpátky.“

Na své prázdninové dobrodružství ale nedá dopustit. „Dalo mi to, co mi už nikdo nikdy nemůže vzít. První zkušenost s cestou do zahraničí na vlastní pěst, setkání s odlišnou kulturou, spoustu zkušeností, jiný pohled na svět a nově známé. A také báječné vzpomínky na to, jak jsem jen tak vyrazil dělat něco užitečného do nádherných kavkazských hor, kde se s pár slovíčky z ruštiny a trochou alkoholu člověk na všem dohodne.“

To by vám mohlo stačit jako pozvánka na netradiční dovolenou, na niž se můžete vydat jako úplně první a oslnit své známé, znuděné věčným válením na Sardinii a Mallorce. Zasluhou českých dobrovolníků jsou nyní skoro všechny thušské trasy vyznačeny, příští rok zbývá už jen dodělat rozcestníky. Od jara se budou turistům rozdávat mapy s vyznačenými a popsanými trasami. V loňském roce do regionu zavítalo přes 11 000 domácích a zahraničních turistů, včetně spousty Čechů.

Až budete bloudit po hřebenech Národního parku Thušsko, jehož vrcholky dosahují čtyř a půl tisíce metrů, práci českých dobrovolníků rozhodně oceníte. Vrhli se do ní se zapálením a vášní. I proto jsou v ní nejlepší na světě. ✘